

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Cardinalatus

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

43. Cap. Sed. Vac. potest, ac debet solvere debita Episcopi mortui, ut decisum fuit per Illustrissimum Collectorem Apostolicum, 1640 ibid. resol. 74. Cardinalatus. Vide, Horæ Canonicae.

C A R C E R.

Possunt custodes carcerum occidi.

1. Speculativè loquendo, & non practicè, qui sine causa injustè in Carcerem est conjectus (non autem fingens,) & evidentem periculum vitæ evadere non possit, custodes licitè occidere potest, maxime si sciat illum injustè detineri, & mortem illi parari: idem dicendum est de satellitibus qui sciunt innocentem capere, ut injustè occidatur, cum moderamine, &c. Potest præveniendò occidere parantem, vel per se, vel per vicarium aliquem occidere. Bannes, qui ait etiam, quòd potest occidere paratum aliquem occidere facere per Judices falsis testibus, vel falsa accusatione; quando verò per aliam viam illam mortem evitare non potest, part. 8. tractat. 7. resolut. 43.

Etiã alios parantes sibi mortem.

C A R D I N A L A T U S.

Cardinalatus est prima dignitas post Pontificatum, major Episcopatu dignitas, major Episcopatu.

1. Cardinalatus est prima dignitas post Pontificatum, major Episcopatu: non quidem Ordine (nam hoc est inferior) sed potestate, sicut Archidiaconus respectu Presbyteri. Ita Vasquez in 3. part. tomo 3. disputat. 262. cap. 3. Bellarmin tomo 1. lib. 1. cap. 16. & alii communiter contra Alzedo prax. part. 1. cap. 8. numer. 33. tenentem, quòd Episcopatus sit dignior Cardinalatu, & contra Decianum de prob. lib. 2. cap. 26. numer. 141. dicentem, Cardinales præferri cæteris Patriarchis, non tamen Constantinopolitano, Alexandrino, Antiocheno, & Hierosolymitano. Probat autem nostra conclusio: quia Cardinales sunt speciali modo membra Summi Pontificis, & speciales filii Ecclesiæ Catholicæ ex cap. Falsis §. 1.

Sunt enim Cardinales

de penit. in 6. Unde Papam, ob specialem rationem capitis, quam habet ad illos, eo quòd sunt sibi in viscera, non exigit ab eis juramentum obedientiæ, & fidelitatis: sed solum jurant, se honorem S. R. E. & Papæ conservaturos, aucturos, & promoturos, ut latè Paleotus part. 1. questio. 5. Idque addè verum est quòd, ut notat Joannes Andræas in cap. requisisti numer. 12. Inter Papam, & Cardinales non solum unio, sed etiam unitas, & quædam identitates intercedat: & propterea; quidquid favet, aut nocet Card. continuo favere, vel nocere S. Apost. intelligatur, & è contra.

specialia Pontifici membra.

Neque obstat, quòd in Concilio Carthaginensi IV. & aliis Episcopi præcedebant Cardinales in Sede Concilii; Nam id erat, inquit Bellarmius ubi supra, quia Episcopi concurrerant ad electionem Summi Pontificis, & primis octingentis annis Episcopi Italiæ erant etiam Summi Pontificis, assens. & Consiliiarii, unde nulla erat ratio, cur Cardinales Episcopos antecederent. Ex quo autem electio Summi Pontificis ad solos Cardinales est devoluta, & Cardinales cœperunt esse soli Confessarii Papæ, ordo ille mutatus, & sic in Conciliis Nicæno, Ephesino, Calcedonenf. VI. VII. & VIII. Generalibus Cardinales sederunt ante Episcopos, Jura autem Episcopos Cardinalibus præferunt quoad Ordinem, non autem quoad dignitatem, potestatem, jurisdictionem, ac regimen Ecclesiæ universalis: Sicut in Epist. 19. D. Augustini dicitur Episcopatus Augustini Presbyterio Hieronymi major esse, ut Presbyterium est, non autem ut adnexus Cardinalitatis dignitati, cujus amplitudinem, & excellentiam supra Episcopatum mirificè commendat Eugen. IV. in Epistola ad Archiepiscopum Cantuariensem, Non mediocri, part. 5. tractat. 2. resolut. 1. & ex parte resolut. 3. in fine, & resolut. 95.

hisque soli incumbit, Papam eligere. Suntque Papa Consiliiarii octingentis annis.

In quibus Episcopos, (mutato ordine in Concilio præferunt. Jura verò, si qua, Episcopus favent postponunt illi Cardinalibus quoad Ordinem tantum.

2. Cardinalatus non est Ordo, nec Sacramentum: quia nullo modo ordinatur ad Eucharistiam, nec confert gratiam.

Cardinalatus enim non est ordo. Nec de jure divino.

Ira Palatius in 4 distinctione 24 quaestione. 2. Et Baldellus tomo 1. lib. 5 disputat. 7. numer. 11. ait, Cardinalatum non esse de iure divino, quia non habetur in sacris Litteris, neque est traditio de hoc. Ex quo infert Palatius, Pontificem posse Cardinales extinguere, sicut extinguere potest Patriarchas, & Episcopos, quia in iure humano potest dispensare. Verum Ugonius de Consiliis fol. 59 column. 3 §. 4. Alban. de Cardinal. quaestione. 5 & alii tenent, Cardinalatum esse de iure divino ex cap. per venerabilem, qui filii sint legitimi, §. rationibus, ubi Summus Pontifex ait, eos adumbratos fuisse in Sacerdotibus generis Levitici: Et ex cap. fundamenta, de elect. in 6. §. decet. Deinde, quia Cardinales videntur successisse 72. discipulis Domini, Apostolorum coadjutoribus, sicut Cardinales sunt Papae Consilarii. Et tamen, quia 1. Regum 2. dicitur: Domini enim sunt cardines terra, & posuit super eos orbem. Ex quibus Cucusus lib. 2. titul. 4. numer. 52. & alii docuerunt, Summum Pontificem non posse Cardinales extinguere. Sed prima sententia est communis, & tenenda, part. 5. tract. 2. resol. 2.

Quiduid
aliqui di
cant.

Cardinalatus
quo expirat
per matrimonium
ratum.

3. Cardinalatus expirat per matrimonium contractum per verba de praesenti, tanquam dignitas Clericali annexa. Ita Ricciullus de iure pres. lib. 7. cap. 3. numer. 16. qui observat id nostris temporibus contigisse, part. 5. tract. 2. res. fol. 39. in fine.

Cardinalis
creatur non
amittit di
gnitates ma
iores, quae à
Cardinalatu
non abhor
rent, ut Epi
scopatum,
&c.
Amittit ta
men Canonica
tum, &
similia.

4. Ad Cardinalatum electus non amittit Patriarchatum, Episcopatum, Abbatiam, Prioratum, & alia beneficia, quae dignitati Cardinalatus convenire videntur: amittit tamen Archipresbyteratum, Archidiaconatum, Canonatum, & similia beneficia, quae, praeterquam quod residentiam in choro requirunt, non conveniunt dignitati Cardinalatus, cum illa habentes habeant locum post Episcopum. Ita Azor. Extatque de hac re decretum Sixti V. sub die 16. Martii 1588. quod incipit Sanctissimus, part. 5. tractat. 2. resolutione 11.

5. Ut conjugatus ad Cardinalatum promoveatur, satis est, quod uxor maneat in saeculo voto castitatis adstricta, sive senex sit, sive juvenis; id quod sufficiens est ad Ordines sacros suscipiendos, ut tradit Pontius de matrimonio lib. 7. cap. 25. numero 7. textus verò cap. sanè de convers. conjug. loquitur tantum de iis, qui promovendi erant ad Episcopatum, & cum sit poenalis, non debet extendi. Ita Sanchez, de matrimon. tom. 2. lib. 7. dub. 41. numer. 4. contra Manfredum de Cardin. de off. 213 & alios part. 5. tract. 2. resol. 39. & olim part. 4. tr. 4. resolut. 129. in fine.

Promoveri
autè potest
etiam conjugatus,
uove manente in
saeculo cum
voto castita
tis, etiam si
si juvenis.

CARDINALES.

1. Cardinales ex Laudensi de Cardinal. quaestione. 62. & aliis non includuntur in generalibus constitutionibus Pontificiis, imponentibus censuras & poenas, nisi exprimantur. Nam Summus Pontifex, volens Cardinales comprehendere in constitut. cap. 1. de Schismat. in 6. illos expressit. Ad secundum castrum in l. final. in princ. ff. de verbor. signif. & alios includuntur. Sanctarellus tomo 1. quaest. 2. numer. 28. distinguit. Si in constitutione prohibetur aliquid de natura sua malum, includi, si secus, non includi, & constitutionem latam in favorem animarum, cum sit favorabilis, debere extendi etiam ad Cardinales.

Cardinales
autè quibus
constitutio
nibus poena
libus se
necantur?
Triplex opi
nio.

Si prima opinio est probabilis, bene docet Germonius de sacram. inmundis. lib. 3. cap. 6. numer. 56 & alii, Cardinales non comprehendi sub censuris latis contra transgressores legum pontificiarum, nisi de illis fiat expressa mentio: & sic non comprehenderentur in censura contra legentes libros haereticorum ex 1. Can. Bull. Coen. quod etiam procedit in tertia sententia, quia legere libros haereticorum aequum est naturaliter malum. Sed communis opinio est contraria. Et Filliuc. tomo 3. tractat. 44. cap. 3. numer. 79. ait, comprehendi in Paulina Ambitiosa, quamvis non exprimentur.